

El conflicte polític en femení

L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament impulsa aquests dies la campanya de comunicació #DONAVEU1325 (www.donaveu1325.cat) amb l'objectiu de donar a conèixer la resolució 1325 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, de la qual el 31 d'octubre se celebra el quinze aniversari.

Es tracta d'una resolució de gran importància material i simbòlica. D'una banda, va permetre consolidar una agenda internacional sobre dones, pau i seguretat. De l'altra, va representar el reconeixement, per primera vegada, de les dones com a víctimes dels conflictes armats i, també, com a protagonistes dels processos de pau. L'impacte de les guerres sobre la vida de les dones suposa, molt sovint, una vulneració dels seus drets humans, violència sexual i elevats costos quotidians. Només cal recordar el cas de les nenes nigerianes segrestades per Boko Haram. Però l'hegemonia androcèntrica en l'anàlisi d'aquests conflictes manté invisibles aquestes vulneracions, agressions i costos. Només cal pensar en els conflictes bèl·lics vigents, fer balanç de la informació que en transcendeix i imaginar com transcorre quotidianament la vida de moltes dones a l'Iraq, Síria o el Sudan del Sud. Tot i ser víctimes invisibles, les dones han tingut contribucions clau en els processos de pau, com posen de manifest els casos de Colòmbia, Sri Lanka o Irlanda del Nord. Precisament, Mary Robinson, presidenta

d'Irlanda durant el període 1990-1997, va recordar el següent: "Les dones pateixen tot l'impacte dels conflictes armats (civils i combatents) i són sovint l'objectiu de la violència extrema. El fet que estiguin excloses dels processos de pau i negociació, en la presa de decisions que condueix a la guerra o la pau, és inacceptable i s'ha d'acabar". Malgrat l'experiència i l'evidència, la participació de les dones en la prevenció, gestió i resolució de conflictes no és ni una prioritat ni un tema d'estudi central dins les ciències socials. Hi ha cert consens a reconèixer la influència del gènere sobre l'exercici de la política i les poques veus interessades debaten sobre l'existència d'un estil femení de lideratge i negociació política.

Aquest és un debat que s'ha abordat, com a mínim, des de tres pers-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

pectives diferents. D'una banda, es nega l'existència d'un estil femení a l'hora de liderar políticament, apel·lant al pes de variables diferents del gènere, com el posicionament ideològic, l'afiliació política o la classe social. Aquesta explicació es justifica contraposant les figures de diverses dones polítiques, com per exemple Margaret Thatcher i Benazir Bhutto. De l'altra, n'hi ha que defensen que més enllà dels estils, els lideratges i contribucions depenen de les situacions i conflictes concrets, que condicionen igualment la contribució dels homes i les dones. Contràriament, altres veus defensen l'existència d'una contribució específica de les dones en el lideratge polític i la resolució de conflictes. L'experiència quotidiana a llarg de la vida és diferent en clau femenina i masculina. Així es consta-

ta en observar que les diferències assenyalades entre el lideratge d'homes i el de dones s'acostumen a construir sobre els estereotips de gènere vigents: mentre que la sensibilitat social, la cooperació, la proximitat, l'amabilitat, la passivitat i la manca de competitivitat es consideren atributs femenins, la competitivitat, l'ambició, l'agressivitat i la distància són percebuts socialment com a atributs masculins. A ningú se li escapa que, davant de qualsevol conflicte, els atributs socialment considerats femenins són més indicats i eficaços per mediar, gestionar i resoldre. Sense oblidar que aquests atributs es relacionen amb el gènere, però no sempre amb el sexe: existeixen dones amb estil de lideratge masculí i homes amb estil de lideratge femení.

El quinze aniversari de la resolució 1325 coincideix amb múltiples conflictes socials, polítics i armats que conviuen a escala local i global. El magma polític i institucional del nostre context més proper dibuixa un escenari de canvi en què calen lideratges fermes ideològicament, sensibles socialment i diferents del que s'ha conegut fins ara. Els actors actuals arrossegueu massa vicis i acumulen massa ressentiment per poder resoldre els conflictes oberts. Davant d'aquest escenari, resulta preocupant l'escassa presència de dones veritablement protagonistes davant del canvi d'època i, encara resulta més preocupant la preponderància d'estils masculins, d'homes i de dones, a l'hora de plantejar i afrontar els conflictes oberts.

L'hegemonia androcèntrica manté invisibles les vulneracions, agressions i costos que les guerres comporten per a les dones

ARIANNE FABER

El quinze aniversari de la resolució 1325 de l'ONU coincideix amb múltiples conflictes socials, polítics i armats a escala local i global